

студентів з фізіології людини і тварин / Матеріали міжнародної науково-практичної конференції [«Методика викладання природничих дисциплін у вищій школі». ХІХ КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ], (Полтава, 17-18 травня 2012 р.) / Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. – Полтава: Астроя, 2012. – 469 с. – С. 242-244.

5. Закалюжний В.М., Паляниця О.В., Коваль А.А., Бажан А.Г. Використання лабораторних зошитів з друкованою основою при викладанні зоології безхребетних у вищій школі. /Методика викладання природничих дисциплін у вищій школі. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції із залученням студентського природоохоронного руху «Методика викладання природничих дисциплін у вищій школі». ХV Каришинські читання //За заг. Ред.. проф.. М.В. Гриньової. – Полтава: Астроя, 2008. – 537 с. – С. 102-105.

6. Збірник тестів з фізіології людини і тварин для підсумкового контролю. Навчально-методичний посібник для студентів природничого факультету. Уклад А.Г. Бажан. – Полтава, ПНПУ, 2012. – 80 с.

7. Робочий зошит лабораторно-практичних занять з фізіології людини і тварин. Навчально-методичний посібник для студентів природничого факультету /Уклад А.Г. Бажан. – Полтава, 2009. – 100 с.

8. Фізіологія людини і тварин. Методичні вказівки до самостійної роботи для студентів природничого факультету. Уклад А.Г. Бажан. – Полтава, 2012. – 23 с.

9. Фізіологія людини і тварин. Навчальна програма курсу. Для студентів спеціальностей «Біологія та практична психологія», «Біологія та основи аграрного виробництва». Укладач ст. викл. А.Г. Бажан. – Полтава, 2010. – 17 с.

ВИХОВНІ ІННОВАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО СІМ'ЯНИНА В ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Барбінова А.В.

Полтава, Україна

В Україні у процесі економічного та соціального реформування з'явилася низка несприятливих факторів, які негативно впливають на формування українських родин. Передусім, це стосується демографічної ситуації, репродуктивного здоров'я, виховання дітей у сім'ї.

На жаль, практична дошлюбна підготовка у професійно-технічних навчальних закладах здебільшого розглядається як моносуб'єктний процес, за яким учень постає лише об'єктом педагогічних впливів, виховна діяльність у цьому аспекті зводиться до набору стандартних заходів та має інформаційно-просвітницький характер, а більшість педагогів переконані, що вони не відповідають за формування особистісних якостей та властивостей родинного спрямування, що їх набуває учень за період навчання, а отже, і в цілому за розвиток і вихованість майбутнього сім'янина [3].

Все це вимагає нових підходів до процесу дошлюбної підготовки, до її змісту та організації у професійно-технічних навчальних закладах, за яких індивідуальність учнів була б основою виховання родинно-спрямованої особистості, що співзвучно ідеям педагогічної спадщини Василя Сухомлинського.

Актуальність проблеми зумовлена необхідністю підвищення рівня дошлюбної підготовки учнівської молоді, реалізації інноваційної моделі формування особистості учня-майбутнього сім'янина, створення сприятливих умов для формування психолого-педагогічної готовності майбутніх батьків до всебічного розвитку сім'ї та кожного з її членів, найповнішого виконання сім'єю своїх функцій, підвищення її життєвого рівня, посилення ролі сім'ї як первинного осередка суспільства.

Вітчизняні та зарубіжні вчені досліджували різні аспекти формування особистості майбутнього сім'янина та проблеми інновацій (Василенко О., Гільбух Ю., Говорун Т., Дичківська І., Кікінеджи О., Кларін М., Кравець В., Лапін Н., Підласий І., Пригожин А., Пултівська В., Фіцула М., Круль Т., Дж.Мосс, М.Аркус та ін.). Однак результати аналізу наукових джерел свідчать про те, що проблема впровадження елементів педагогічної спадщини Василя Сухомлинського як виховних інновацій у процес дошлюбної підготовки учнівської молоді ще не була предметом цілісного педагогічного дослідження. Виявлення та творче використання педагогічного доробку видатного педагога сприятиме теоретико-методологічному обґрунтуванню положень національної концепції підготовки молоді до сімейного життя.

Мета дослідження передбачає аналіз специфіки та впровадження елементів педагогічної спадщини Василя Сухомлинського як виховних інновацій у процес сучасної дошлюбної підготовки

учнівської молоді.

У дослідженні ми розглядаємо виховні інновації педагогічної спадщини Василя Сухомлинського як цілеспрямований процес змін, що зумовлюють модифікацію мети, змісту, форм, методів виховання майбутнього сім'янина, адаптацію процесу відповідно до вимог сьогодення, освоєння та впровадження в організацію спільної діяльності педагога та вихованців нового, елементів народної педагогіки або використання відомого в інших цілях.

На наш погляд, саме виховні інновації, що є структурно-функціональними елементами педагогіки В.О.Сухомлинського визначають її сутність і сприяють збагаченню сучасної системи дошлюбної підготовки молоді, що зображено у таблиці 1.

Саме в ідеях гуманістичної педагогіки Василя Сухомлинського, що перебувають в постійному пошуку та збагачуються народною мудрістю, ми знаходимо глибоку психолого-педагогічну інтерпретацію сутності та закономірностей дошлюбної підготовки молоді. Розглянемо окремі виховні інновації педагогічної спадщини В.О.Сухомлинського в контексті дошлюбної підготовки молоді [2].

Змістово-цільові виховні інновації пов'язані із актуалізацією вченим проблеми підготовки молоді до подружнього життя та практичним вирішенням цього питання. Виходячи з мети формування якостей сім'янина, В.О.Сухомлинський визначив конкретні завдання її досягнення

- формування моральних уявлень про шлюб і сім'ю (дружба, кохання, відданість, вірність, обов'язок, честь, гідність, відповідальність тощо);
- формування морального ідеалу сімейного життя, розвиток моральних почуттів, що визначають поведінку людини в сімейному житті (особиста симпатія, повага, тощо);
- формування моральних переконань, на яких ґрунтується кохання, шлюб, сім'я;
- володіння позитивним досвідом моральних відносин між статями [1].

Таблиця 1.

Виховні інновації як структурно-функціональні елементи педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського

Компоненти	Специфіка
Джерела педагогічної творчості	<ul style="list-style-type: none"> • класична гуманістична педагогічна спадщина; • народна та наукова педагогіка; • передовий педагогічний досвід;
Засоби педагогічної системи	<ul style="list-style-type: none"> • формування ідеалу культурних бажань (потреби у праці, творення добра, краси); • формування потреби бути добрим (розвиток почуття власної гідності); • створення атмосфери успіху, домінанти позитивних переживань над негативними;
Засоби дошлюбної підготовки	<ul style="list-style-type: none"> • природа, суспільно-корисна праця, слово, конструювання, творчість, народні засоби виховання
Методи формування особистості майбутнього сім'янина	<ul style="list-style-type: none"> • спостереження; усне і письмове складання творчих робіт; • дослідницькі методи, аналіз матеріалів з хрестоматії моральних цінностей та етики; диспути, дискусії; • аналіз життєвих ситуацій

Отже, ми окреслили особливості інноваційної дошлюбної підготовки учнів із впровадженням елементів педагогічної спадщини В.О.Сухомлинського, а саме:

- людинознавча та народознавча спрямованість процесу;
- визначення змісту та методики інноваційної дошлюбної підготовки на засадах народної моралі, національних та загальнолюдських цінностей;
- формування гуманної гармонійно розвиненої особистості майбутнього сім'янина;
- становлення особистості педагога-вихователя як батька, старшого товариша і друга;
- конструктивна взаємодія навчального закладу та родини в процесі дошлюбної підготовки молоді.

Література

1. Даценко О. Ідеї В.О.Сухомлинського у діалозі з сьогоденням / О. Даценко // Сільський вісник. - 2003. - 17 травня. - С. 5
2. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: навчальний посібник / В.І. Лозова, Г.В. Троцько / Харк. держ. пед. ун-т ім.Г.С. Сковороди. - 2 - е вид., випр. і доп. - Харків:

“ОВС”, 2002. - 400 с.

3. Сухомлинський В.О. Особистість учителя. Педагогічний колектив і всебічний розвиток вихованців. / В.О. Сухомлинський — Т. 1. - К.: Рад. шк., 1976.

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ УЧНІВ ПТНЗ

Барбінов В.В
Полтава, Україна

Головне завдання професійно-технічної освіти в новій парадигмі випереджальної освіти полягає у допомозі учневі пройти шлях самореалізації. На сьогодні спостерігається така потужна тенденція, як суб'єктивізація ПТО. Однак орієнтація професійної освіти на світ праці, як і раніше, залишається в силі, оскільки найважливіша частина самореалізації людини здійснюється в трудовій діяльності [2].

Інновації в освіті – це процес творення, запровадження та поширення в освітній практиці нових ідей, засобів, педагогічних та управлінських технологій, у результаті яких підвищуються показники (рівні) досягнень структурних компонентів освіти, відбувається перехід системи до якісно нового стану. Слово «інновація» має багатомірне значення, оскільки складається з двох форм: власне ідеї та процесу її практичної реалізації [3]. Основу інноваційних процесів в освіті складають дві важливі проблеми педагогіки – проблема вивчення, узагальнення і поширення передового педагогічного досвіду та проблема впровадження досягнень психолого-педагогічної науки в практику. Результатом інноваційних процесів є використання теоретичних і практичних нововведень, а також таких, що утворюються на межі теорії і практики.

Багато основних методичних інновацій пов'язано із застосуванням інтерактивних технологій. Інтерактивне навчання – це навчання, основане на діалогічному мовленні, в ході якого здійснюється взаємодія вчителя і учня, при цьому вони – рівноправні, рівнозначні суб'єкти навчання і не відчувається домінування одного учасника навчального процесу над іншим, однієї думки над іншою. В таких умовах, учні швидше привчаються бути демократичними, сміливо спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, приймати обґрунтовані самостійні рішення. Мета інтерактивного навчання – створення комфортних умов навчання, при яких учень відчуває свою успішність, свою інтелектуальну досконалість, що робить продуктивним сам освітній процес [2]. Потрібно пам'ятати, що суть інтерактивного навчання полягає у тому, що навчальний процес повинен бути постійно наповнений активною взаємодією всіх учнів. Це базується на співпраці, взаємонавчанні: майстер виробничого навчання-учень, учень-учень.

Технологія навчання:

- відомості про те, як учителям потрібно успішно навчати, а учням раціонально вчитися;
- послідовність діяльностей і операцій моделювання, реалізації, діагностики, ефективності, корекції процесу навчання;
- частина педагогічної науки, яка вивчає та розробляє мету, зміст і засоби досягнення планових результатів навчання: вміння конструювати педагогічний процес відповідно до поставленої мети й з урахуванням конкретних умов діяльності; певний порядок, логічність і послідовність відповідно до поставленої мети, яка певною мірою сприяє алгоритмізації спільної діяльності вчителя та учнів у процесі навчання, узгодженість їх та взаємовідносини [2].

Технологію від методики відрізняють два «принципових» моменти:

- гарантія кінцевого результату;
- проектування майбутнього навчального процесу.

Педагогічна технологія: особистісно-орієнтований підхід до процесу навчання та виховання. Ситуація успіху – це суб'єктивний психічний стан задоволення наслідку фізичної або моральної напруги виконавця справи, творця явища [1].

Плідними виявились у роботі виявились такі види діяльності : інтелектуальні ігри; диференційне навчання; інтегровані завдання, уроки; інтерактивні методи; мозковий штурм; форум.

Для ефективного застосування інтерактивних методів треба ретельно планувати свою роботу: використовувати методи щодо вікових особливостей учнів; надавати учням час для попередньої підготовки; враховувати індивідуальні особливості учнів, особливо при формуванні малих груп: темп роботи, здібності, інтереси; проводити обговорення за підсумками виконання інтерактивної справи.

Вихід на інноваційні технології освіти, мета яких підготувати конкурентоспроможного